

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (πρώτο τμήμα)
της 25ης Ιουνίου 2002 *

Στην υπόθεση T-311/00,

British American Tobacco (Investments) Ltd, με έδρα το Λονδίνο (Ηνωμένο Βασίλειο), εκπροσωπούμενη από τον S. Crosby, solicitor,

προσφεύγουσα,

κατά

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τους U. Wölker, X. Lewis και M. Shotter, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση περί ακυρώσεως της αποφάσεως της Επιτροπής της 7ης Σεπτεμβρίου 2000 περί αρνήσεως παροχής προσβάσεως σε ορισμένα έγγραφα σχετικά με τις προπαρασκευαστικές εργασίες για την υποβληθείσα από την Επιτροπή στις 7 Ιανουαρίου 2000 πρόταση οδηγίας COM(1999) 594 τελικό του Ευρω-

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

παϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την παραγωγή, την παρουσίαση και την πώληση των προϊόντων καπνού (ΕΕ C 150 Ε, σ. 43).

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους B. Vesterdorf, Πρόεδρο, M. Βηλαρά και N. J. Forwood, δικαστές,

γραμματέας: D. Christensen, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 20ής Ιουνίου 2001, της 25ης Οκτωβρίου 2001 και της 5ης Μαρτίου 2002,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Πραγματικά περιστατικά και διαδικασία

¹ Η προσφεύγουσα, British American Tobacco (Investments) Ltd, είναι εταιρία με έδρα στο Ηνωμένο Βασίλειο, μέλος του ομίλου British American Tobacco, κύρια δραστηριότητα της οποίας είναι η παραγωγή, διάθεση και πώληση προϊόντων καπνού.

- 2 Στις 7 Ιανουαρίου 2000, η Επιτροπή υπέβαλε την πρόταση οδηγίας COM (1999) 594 τελικό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την παραγωγή, την παρουσίαση και την πώληση των προϊόντων καπνού (ΕΕ C 150 E, σ. 43, στο εξής: πρόταση οδηγίας).

- 3 Με απευθυνθείσα στην Επιτροπή επιστολή της 6ης Ιουνίου 2000 η προσφεύγουσα ζήτησε, για λογαριασμό του ομίλου British American Tobacco, βάσει της απόφασης 94/90/ΕΚΑΧ, ΕΚ, Ευρατόμ της Επιτροπής, της 8ης Φεβρουαρίου 1994, σχετικά με την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα της Επιτροπής (ΕΕ L 46, σ. 58), την κοινοποίηση, αφενός, όλων των εργασιών διεθνών επιστημονικών ερευνών που έλαβε υπόψη η Επιτροπή καθώς και τα πρακτικά της εξετάσεως των εργασιών αυτών από την Επιτροπή, επί των οποίων θεμελίωσε την πρότασή της οδηγίας και, αφετέρου, των πρακτικών των σχετικών με τις συνεδριάσεις των επιτροπών εμπειρογνομόνων σε θέματα καρκίνου (ήτοι της επιτροπής καρκινολόγων ανωτέρου επιπέδου, της επιτροπής εμπειρογνομόνων ανωτέρου επιπέδου για τον καρκίνο και της συμβουλευτικής επιτροπής για την πρόληψη του καρκίνου, στο εξής γενικώς: επιτροπή εμπειρογνομόνων σε θέματα καρκίνου) για την αξιολόγηση του συνόλου των εν λόγω εργασιών.

- 4 Με έγγραφο της 12ης Ιουλίου 2000, ο γενικός διευθυντής της Γενικής Διευθύνσεως «Υγεία και προστασία των καταναλωτών» διαβίβασε στην προσφεύγουσα τις σχετικές με τον καπνό συστάσεις της επιτροπής εμπειρογνομόνων σε θέματα καρκίνου, που εκδόθηκαν στο Ελσίνκι στις 2 Οκτωβρίου 1996 (στο εξής: συστάσεις του 1996), οι οποίες περιελήφθησαν στο παράρτημα της ανακοινώσεως της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, της 18ης Δεκεμβρίου 1996, επί του σημερινού και του προτεινόμενου ρόλου της Κοινότητας για την καταπολέμηση της κατανάλωσης καπνού, καθώς και ένα κατάλογο επιστημονικών δημοσιεύσεων που συμβουλευθήκαν οι υπηρεσίες της Επιτροπής κατά την επεξεργασία της προτάσεως οδηγίας.

- 5 Περαιτέρω, ο γενικός διευθυντής υπογράμμισε ότι οι συστάσεις του 1996 αποτέλεσαν αντικείμενο εμπειριστατωμένων προπαρασκευαστικών συζητήσεων υπό την αιγίδα της επιτροπής εμπειρογνομόνων ανωτέρου επιπέδου για τον καρκίνο, χωρίς την

παρουσία εκπροσώπων των υπηρεσιών της Επιτροπής, και ότι, εκτός από το κείμενο αυτό ουδέν επίσημο πρακτικό συνετάγη. Κατά συνέπεια, για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις επιστημονικές εργασίες που αποτέλεσαν τη βάση των συστάσεων αυτών, κάλεσε την προσφεύγουσα να απευθυνθεί στον εμπειρογνώμονα, στον οποίο ο πρόεδρος της επιτροπής εμπειρογνομώνων ανωτέρου επιπέδου για τον καρκίνο ανέθεσε την προετοιμασία του φακέλου αυτού.

- 6 Με επιστολή της 26ης Ιουλίου 2000, που πρωτοκολλήθηκε στη Γενική Γραμματεία της Επιτροπής στις 28 Ιουλίου 2000, η προσφεύγουσα υπέβαλε επαναληπτική αίτηση, κατά την έννοια της αποφάσεως 94/90, ισχυριζόμενη ότι η απάντηση του γενικού διευθυντή περιελάμβανε άρνηση προσβάσεώς της στα αιτηθέντα έγγραφα.
- 7 Με επιστολή της 30ής Αυγούστου 2000, η προσφεύγουσα επισήμανε στον Γενικό Γραμματέα της Επιτροπής ότι η προθεσμία απαντήσεως στην επαναληπτική αίτηση είχε εκπνεύσει την προτεραία και ότι, ελλείψει ρητής αποφάσεως έως την 7η Σεπτεμβρίου 2000, θα ασκούσε προσφυγή περί ακυρώσεως ενώπιον του Πρωτοδικείου.
- 8 Με έγγραφο της 7ης Σεπτεμβρίου 2000, ο Γενικός Γραμματέας της Επιτροπής απάντησε ότι, όσον αφορά, καταρχάς, τις εργασίες διεθνών επιστημονικών ερευνών, στις οποίες αναφερόταν η προσφεύγουσα και τα σχετικά με την αξιολόγησή τους πρακτικά της Επιτροπής, οι εν λόγω εργασίες αναλύθηκαν από τους επιστήμονες εμπειρογνώμονες που προετοίμασαν τις συστάσεις του 1996 με βάση τις οποίες η Επιτροπή επεξεργάστηκε, στη συνέχεια, την πρόταση οδηγίας. Εντούτοις, υπογραμμίστηκε ότι το σύνολο των σχετικών με τις εργασίες αυτές εγγράφων δεν διαβιβάστηκε στην επιτροπή εμπειρογνομώνων σε θέματα καρκίνου ούτε στις υπηρεσίες της Επιτροπής, ούτε αναλύθηκε από αυτές. Περαιτέρω, όσον αφορά την αίτηση για πρόσβαση στα σχετικά με την αξιολόγηση των εργασιών διεθνών επιστημονικών ερευνών πρακτικά των συνεδριάσεων της επιτροπής εμπειρογνομώνων σε θέματα καρκίνου, ο Γενικός Γραμματέας επισήμανε ότι κανένα από τα πρακτικά αυτά δεν είχε τέτοιο αντικείμενο. Τέλος, ο Γενικός Γραμματέας κάλεσε, εκ νέου, την προσφεύγουσα να απευθυνθεί στον εμπειρογνώμονα που προετοίμασε τον σχετικό με τις συστάσεις του 1996 φάκελο, αν επιθυμούσε περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις διενεργηθείσες επιστημονικές εργασίες.

- 9 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 28 Σεπτεμβρίου 2000 η προσφεύγουσα άσκησε την παρούσα προσφυγή.
- 10 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (πρώτο τμήμα) αποφάσισε την έναρξη της προφορικής διαδικασίας.
- 11 Οι διάδικοι ανέπτυξαν τους ισχυρισμούς τους και απάντησαν στις προφορικές ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά τη δημόσια συνεδρίαση της 20ής Ιουνίου 2001. Κατά τη δημόσια συνεδρίαση, το Πρωτοδικείο αποφάσισε να κλητεύσει μάρτυρες προκειμένου να εξακριβωθεί αν, για την επεξεργασία των συστάσεων του 1996, διαβιβάστηκαν προηγουμένως στην επιτροπή εμπειρογνομόνων ανωτέρου επιπέδου για τον καρκίνο και/ή σε ομάδα εργασίας συσταθείσα προς τον σκοπό αυτό έγγραφα σχετικά με τις εργασίες διεθνών επιστημονικών ερευνών και αν για τις σχετικές με την επεξεργασία των συστάσεων του 1996 συνεδριάσεις της εν λόγω επιτροπής συνετάγησαν πρακτικά. Κατά συνέπεια, η προφορική διαδικασία αναβλήθηκε.
- 12 Με διάταξη της 13ης Ιουλίου 2001, το Πρωτοδικείο διέταξε αυτεπαγγέλτως, κατά το άρθρο 68 του Κανονισμού Διαδικασίας, την κλήτευση τεσσάρων μαρτύρων και την προκαταβολή των αναγκαίων ποσών για την εξέταση αυτών από το ταμείο του Πρωτοδικείου.
- 13 Την προτεραία της προβλεφθείσας για την εξέταση των μαρτύρων συνεδριάσεως, ήτοι στις 24 Οκτωβρίου 2001, περιήλθε στο Πρωτοδικείο επιστολή ενός από τους κλητευθέντες μάρτυρες και συγκεκριμένα του καθηγητή Veronesi. Αυτός, αδυνατώντας, για επαγγελματικούς λόγους, να εμφανιστεί ενώπιον του Πρωτοδικείου, απάντησε εγγράφως στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου που περιλαμβάνονται στη διάταξη της 13ης Ιουλίου 2001 και, μεταξύ άλλων, τόνισε ότι για τις συνεδριάσεις της επιτροπής εμπειρογνομόνων ανωτέρου επιπέδου για τον καρκίνο συντάσσονταν πρακτικά.

- 14 Την ίδια ημέρα, η Επιτροπή κοινοποίησε στην προσφεύγουσα τα πρακτικά της 22ης και της 23ης συνεδριάσεως της επιτροπής εμπειρογνομόνων σε θέματα καρκίνου, που πραγματοποιήθηκαν, αντιστοίχως, στις 23 Νοεμβρίου 1995 στο Λουξεμβούργο και στις 23 και 24 Μαΐου 1996 στο Μιλάνο καθώς και το πρακτικό της συνεδριάσεως της εν λόγω επιτροπής που πραγματοποιήθηκε στο Δουβλίνο στις 7 και 8 Νοεμβρίου 1996.
- 15 Με τη συνοδεύουσα τα εν λόγω έγγραφα επιστολή, η Επιτροπή ενημέρωσε την προσφεύγουσα ότι επρόκειτο να της απευθύνει, μόλις ελάμβανε την έγκριση των συντακτών τους, δύο ακόμη έγγραφα.
- 16 Υπό τις περιστάσεις αυτές, το Πρωτοδικείο έκρινε, κατά τη συνεδρίαση της 25ης Οκτωβρίου 2001, ότι δεν ήταν αναγκαίο να προχωρήσει στην εξέταση των μαρτύρων και έταξε προθεσμία τριών εβδομάδων για την κοινοποίηση των νέων εγγράφων στην προσφεύγουσα, οι δε διάδικοι έπρεπε, εντός της προθεσμίας αυτής, να γνωστοποιήσουν την άποψή τους ως προς την εξέλιξη της παρούσας υποθέσεως. Κατά συνέπεια, η προφορική διαδικασία αναβλήθηκε εκ νέου.
- 17 Στις 14 Νοεμβρίου και στις 5 Δεκεμβρίου 2001, η Επιτροπή διαβίβασε στην προσφεύγουσα νέα έγγραφα, ήτοι:

— την τελική έκθεση του φινλανδικού Υπουργείου Κοινωνικών Υποθέσεων και Υγείας σχετικά με τη διάσκεψη «συναίνεσης» για τον καπνό, που έγινε στο Ελσίνκι στις 2 Οκτωβρίου 1996, υπό την αιγίδα της επιτροπής εμπειρογνομόνων σε θέματα καρκίνου και μία μελέτη με τίτλο «Καρκίνος, κάπνισμα και πρόωρος θάνατος στην Ευρώπη», καταρτισθείσα από τον καθηγητή Boyle για την ανωτέρω επιτροπή και διάσκεψη (διαβίβαση της 14ης Νοεμβρίου 2001).

— μια βιβλιογραφική έρευνα που ετοίμασε τον Ιούλιο του 1996 η «Health Promotion Wales» στο πλαίσιο συναφθείσας με την Επιτροπή συμβάσεως.

- 18 Με επιστολή της 10ης Δεκεμβρίου 2001, η προσφεύγουσα υπέβαλε στο Δικαστήριο τις παρατηρήσεις της κατόπιν της κοινοποίησής των ως άνω εγγράφων. Ζήτησε από το Πρωτοδικείο να εκδώσει απόφαση για την επίλυση της διαφοράς και να καταδικάσει την Επιτροπή σε όλα τα δικαστικά έξοδα, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών με τη συνεδρίαση της 25ης Οκτωβρίου 2001.
- 19 Οι από 21 Ιανουαρίου 2002 παρατηρήσεις της Επιτροπής επί της επιστολής αυτής περιήλθαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου την επομένη.
- 20 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (πρώτο τμήμα) αποφάσισε να συνεχίσει την προφορική διαδικασία και, στο πλαίσιο των μέτρων οργάνωσης της διαδικασίας, ζήτησε από την Επιτροπή να απαντήσει σε ερώτηση που υποβλήθηκε εγγράφως. Η Επιτροπή ικανοποίησε το αίτημα αυτό εντός της ταχθείσας προθεσμίας.
- 21 Με επιστολή της 5ης Φεβρουαρίου 2002, η προσφεύγουσα υπέβαλε αίτημα λήψης μέτρων οργάνωσης της διαδικασίας, συνισταμένων στην υποβολή ερωτήσεων στην Επιτροπή ως προς το ζήτημα της υπάρξεως γραπτής εσωτερικής αξιολογήσεως των εργασιών διεθνών επιστημονικών ερευνών. Η Επιτροπή αντιτάχθηκε στο αίτημα αυτό με έγγραφο της 19ης Φεβρουαρίου 2002.
- 22 Αμέσως προ της ενάρξεως της προφορικής διαδικασίας που διεξήχθη στις 5 Μαρτίου 2002, η Επιτροπή κοινοποίησε στην προσφεύγουσα και στο Πρωτοδικείο ένα νέο έγγραφο. Οι εκπρόσωποι των διαδίκων αγόρευσαν και απάντησαν στις προφορικές ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά την ως άνω προφορική διαδικασία.

- 23 Με τηλεομοιοτυπία της 6ης Ιουνίου 2002, η προσφεύγουσα υπέβαλε αίτημα λήψεως μέτρων οργάνωσης της διαδικασίας συνιστάμενο στη λήψη υπόψη από το Πρωτοδικείο νέων πραγματικών περιστατικών.

Αιτήματα των διαδίκων

- 24 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να ακυρώσει την απόφαση της 7ης Σεπτεμβρίου 2000·

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

- 25 Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή ως απαράδεκτη·

— επικουρικώς, να απορρίψει την προσφυγή ως αβάσιμη·

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

- 26 Τα αιτήματα αυτά μεταβλήθηκαν εν μέρει κατά τη διάρκεια της διαδικασίας συνεπεία της εξελίξεως των αρχικών δεδομένων της διαφοράς λόγω της κοινοποίησως από την Επιτροπή στην προσφεύγουσα διαφόρων εγγράφων (βλ. κατωτέρω σκέψη 34).

Επί του παραδεκτού

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 27 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η προσφυγή είναι απαράδεκτη διότι το από 7 Σεπτεμβρίου 2000 έγγραφο του Γενικού Γραμματέα, κατά του οποίου στρέφεται, δεν θίγει τη νομική θέση της προσφεύγουσας και δεν αποτελεί, επομένως, πράξη υποκείμενη σε προσφυγή.
- 28 Συναφώς, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι, με το από 12 Ιουλίου 2000 έγγραφο του Γενικού Διευθυντή της Γενικής Διευθύνσεως «Υγεία και προστασία των καταναλωτών», είχε ήδη επιτρέψει την πρόσβαση στα έγγραφα που κατείχε και που ενέπιπταν στο πεδίο εφαρμογής του κώδικα συμπεριφοράς. Επομένως, το μεταγενέστερο έγγραφο του Γενικού Γραμματέα της 7ης Σεπτεμβρίου 2000 ουδόλως περιελάμβανε άρνηση προσβάσεως σε έγγραφα εμπύκτα στο πεδίο εφαρμογής του κώδικα συμπεριφοράς, που θεσπίστηκε με την απόφαση 94/90.
- 29 Η προσφεύγουσα αντιτάσσει ότι, με το από 7 Σεπτεμβρίου 2000 έγγραφό της, η Επιτροπή αρνήθηκε να κοινοποιήσει έγγραφα που βρίσκονται στην κατοχή της ή υπό τον έλεγχό της και συνάγει ότι πρόκειται, επομένως, για απόφαση θίγουσα τη νομική της κατάσταση κατά της οποίας μπορεί να ασκηθεί παραδεκτώς προσφυγή περί ακυρώσεως.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 30 Κατά πάγια νομολογία, συνιστούν πράξεις ή αποφάσεις δυνάμενες να αποτελέσουν αντικείμενο προσφυγής ακυρώσεως κατά την έννοια του άρθρου 230 ΕΚ τα μέτρα που παράγουν δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα ικανά να θίξουν τα συμφέροντα των προσφευγόντων (βλ., ιδίως, απόφαση της 22ας Ιουνίου 2000, C-147/96, Κάτω Χώρες κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-4723, σκέψη 25 και παρατιθέμενη νομολογία).
- 31 Εν προκειμένω, το από 7 Σεπτεμβρίου 2000 έγγραφο του Γενικού Γραμματέα της Επιτροπής, με το οποίο επισημάνθηκε, κατ' ουσίαν, ότι τα αιτούμενα έγγραφα δεν βρισκόνταν στην κατοχή της Επιτροπής ή δεν υπήρχαν, έχει ως αποτέλεσμα άρνηση προσβάσεως σ' αυτά και, επομένως, θίγει τα συμφέροντα της προσφεύγουσας.
- 32 Το επιχείρημα ότι η Επιτροπή δεν αρνήθηκε την πρόσβαση σε «έγγραφα εμπόλιπτοντα στο πεδίο εφαρμογής του κώδικα συμπεριφοράς», που θεσπίστηκε με την απόφαση 94/90, δεν μπορεί να αναιρέσει το συμπέρασμα αυτό. Ανεξαρτήτως του αν η Επιτροπή υπεχρεούτο ή όχι να επιτρέψει την πρόσβαση στα εν λόγω έγγραφα, γεγονός είναι ότι πρόκειται για αρνητική απόφαση επιδεικτική προσφυγής.
- 33 Κατά συνέπεια, η παρούσα προσφυγή είναι παραδεκτή.

Επί της ουσίας

- 34 Κατά τη διεξαγωγή της παρούσας διαδικασίας, η Επιτροπή κοινοποίησε, επανειλημμένως, διάφορα έγγραφα στην προσφεύγουσα, πράγμα που μετέβαλε τα αρχικά

στοιχεία της διαφοράς. Το Πρωτοδικείο θεωρεί αναγκαία την εξέταση της επιπτώσεως των διαβιβάσεων αυτών σε σχέση με τις τρεις κατηγορίες εγγράφων που αφορούσε η αίτηση προσβάσεως της 6ης Ιουνίου 2000.

Πρακτικά των συνεδριάσεων της επιτροπής εμπειρογνομόνων σε θέματα καρκίνου περί αξιολογήσεως των εργασιών διεθνών επιστημονικών ερευνών

- 35 Το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι η απόφαση 94/90 αποτελεί πράξη απονέμουσα στους πολίτες δικαίωμα προσβάσεως στα έγγραφα που κατέχει η Επιτροπή. Εντούτοις, η δυνατότητα της τελευταίας να δεχθεί αίτηση για πρόσβαση προϋποθέτει, προφανώς, ότι τα έγγραφα αυτά υπάρχουν. Συναφώς, από τη νομολογία προκύπτει ότι, σύμφωνα με το τεκμήριο νομιμότητας των κοινοτικών πράξεων, τεκμαίρεται η ανυπαρξία εγγράφου στο οποίο ζητήθηκε πρόσβαση, όταν το οικείο όργανο ισχυρίζεται ότι το έγγραφο δεν υπάρχει. Πρόκειται, όμως, για μαχητό τεκμήριο που ο προσφεύγων μπορεί να ανατρέψει με κάθε μέσο, βάσει λυσιτελών και αλληλοσυμπληρούμενων ενδείξεων (βλ., υπό την έννοια αυτή, την απόφαση της 12ης Οκτωβρίου 2000, T-123/99, JT's Corporation κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. II-3269, σκέψη 58).
- 36 Εν προκειμένω, η Επιτροπή κοινοποίησε στην προσφεύγουσα, στις 24 Οκτωβρίου 2001, τα πρακτικά της 22ης και της 23ης συνεδριάσεως της επιτροπής εμπειρογνομόνων σε θέματα καρκίνου, που πραγματοποιήθηκαν, αντιστοίχως, στις 23 Νοεμβρίου 1995 στο Λουξεμβούργο και στις 23 και 24 Μαΐου στο Μιλάνο, καθώς και το πρακτικό της συνεδριάσεως της εν λόγω επιτροπής που πραγματοποιήθηκε στο Δουβλίνο στις 7 και 8 Νοεμβρίου 1996.
- 37 Με τις από 10 Δεκεμβρίου 2001 παρατηρήσεις της, η προσφεύγουσα παρατήρησε ότι τα πρακτικά των συνεδριάσεων της επιτροπής εμπειρογνομόνων σε θέματα καρκίνου, που η Επιτροπή διαβίβασε στις 24 Οκτωβρίου 2001, ουδόλως περιλαμβάνουν αξιολόγηση των εργασιών διεθνών επιστημονικών ερευνών. Τόνισε, επίσης, ότι υπό

την προϋπόθεση ότι κατέχει πλέον όλα τα πρακτικά της εν λόγω επιτροπής, πράγμα που ζητεί να της επιβεβαιώσει η Επιτροπή, παραδέχεται ότι η προσφυγή της δεν είναι βιάσιμη κατά το μέρος που αφορά αυτήν την κατηγορία εγγράφων.

- 38 Με τις από 21 Ιανουαρίου 2002 παρατηρήσεις της, η Επιτροπή τόνισε ότι η προσφεύγουσα κατέχει όλα τα κρίσιμα πρακτικά των συνεδριάσεων της επιτροπής εμπειρογνομόνων σε θέματα καρκίνου και υποστήριξε ότι η προσφυγή είναι, ως προς αυτό, αβίασιμη.
- 39 Το Πρωτοδικείο τονίζει ότι η προσφεύγουσα δεν προσκόμισε ενδείξεις λυσιτελείς ούτε, κατά μείζονα λόγο, αλληλοσυμπληρούμενες, υπό την έννοια της προπαρατεθείσας αποφάσεως *JT's Corporation κατά Επιτροπής*, ικανές να θέσουν εν αμφιβόλω τον ισχυρισμό της Επιτροπής ότι ούτε αυτή ούτε η επιτροπή εμπειρογνομόνων σε θέματα καρκίνου κατέχουν πρακτικά σχετικά με τις συνεδριάσεις της εν λόγω επιτροπής και περιλαμβάνοντα αξιολόγηση των εργασιών διεθνών επιστημονικών εργασιών, που αποτελούν αντικείμενο της αιτήσεως για πρόσβαση.
- 40 Υπό τις περιστάσεις αυτές, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι η προσφεύγουσα έχει στην κατοχή της όλα τα κρίσιμα πρακτικά των συνεδριάσεων της επιτροπής εμπειρογνομόνων σε θέματα καρκίνου και ότι τα πρακτικά αυτά δεν περιλαμβάνουν αξιολόγηση των εργασιών διεθνών επιστημονικών ερευνών, όπως η αναφερόμενη στην αίτηση για πρόσβαση. Κατά συνέπεια, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί ως αβίασιμη όσον αφορά την κατηγορία εγγράφων που εξετάστηκε ανωτέρω.

Έγγραφα σχετικά με τις διεθνείς επιστημονικές έρευνες, που έλαβε υπόψη η Επιτροπή

- 41 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι η Επιτροπή κοινοποίησε στην προσφεύγουσα τον κατάλογο των επιστημονικών δημοσιεύσεων που συμβουλευθήκαν οι υπηρεσίες της,

μία μελέτη με τίτλο «Καρκίνος, κάπνισμα και πρόωρος θάνατος στην Ευρώπη», καταρτισθείσα από τον καθηγητή Boyle για την επιτροπή εμπειρογνομόνων σε θέματα καρκίνου ενόψει της διασκέψεως του Ελσίνκι και μια βιβλιογραφική έρευνα που ετοίμασε τον Ιούλιο του 1996 η «Health Promotion Wales», στο πλαίσιο συναφθείσας με την Επιτροπή συμβάσεως, δεδομένου ότι αντίγραφο της εν λόγω έρευνας απευθυνόταν αμέσως στον J. Ryan, προϊστάμενο μονάδας στη γενική διεύθυνση «Υγεία και προστασία των καταναλωτών» της Επιτροπής.

- 42 Με τις από 10 Δεκεμβρίου 2001 παρατηρήσεις της, η προσφεύγουσα τόνισε, κατ' ουσίαν, ότι, υπό την επιφύλαξη ότι η Επιτροπή θα επιβεβαιώσει ότι δεν κατέχει άλλα έγγραφα δυνάμενα να εμπίπτουν στην ως άνω κατηγορία, η προσφυγή της στερείται πλέον αντικειμένου όσον αφορά αυτή την κατηγορία εγγράφων.
- 43 Απαντώντας σε γραπτή ερώτηση του Πρωτοδικείου, η Επιτροπή διευκρίνισε ότι, εκτός από τα ήδη κοινοποιηθέντα στην προσφεύγουσα έγγραφα, δεν υπάρχουν, στην κατοχή της ή στην κατοχή της επιτροπής εμπειρογνομόνων σε θέματα καρκίνου, άλλα έγγραφα, εμπίπτοντα στην κατηγορία των σχετικών με τις διεθνείς επιστημονικές έρευνες εγγράφων με βάση τα οποία επεξεργάστηκε την πρόταση οδηγίας.
- 44 Κατά τη συνεδρίαση της 5ης Μαρτίου 2002, η προσφεύγουσα επιβεβαίωσε ότι δεν αντιμετώπιζε πλέον δυσκολίες ως προς αυτήν την κατηγορία εγγράφων.
- 45 Κατά συνέπεια, το Πρωτοδικείο εκτιμά ότι η προσφυγή κατέστη άνευ αντικειμένου όσον αφορά την ανωτέρω εξετασθείσα κατηγορία εγγράφων και ότι παρέλκει η έκδοση αποφάσεως ως προς το σημείο αυτό.

Πρακτικά της Επιτροπής περί αξιολογήσεως των εργασιών διεθνών επιστημονικών εργασιών, στα οποία στηρίχθηκε η πρόταση οδηγίας

- 46 Κατά τη συνεδρίαση της 5ης Μαρτίου 2002, η Επιτροπή διευκρίνισε ότι το αμέσως προ της ενάρξεως της συνεδριάσεως κοινοποιηθέν στην προσφεύγουσα έγγραφο, καταρτίστηκε και διαβιβάστηκε στις υπηρεσίες της, πριν από την επεξεργασία της πρότασης οδηγίας, από σύμβουλο ενεργούντα για λογαριασμό του οργάνου και αποτελεί το μοναδικό έγγραφο που μπορεί να αντιστοιχεί στην αίτηση της προσφεύγουσας. Επιβεβαίωσε, επίσης, ότι το έγγραφο αυτό πρέπει να θεωρείται ως δικό της.
- 47 Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι το εν λόγω έγγραφο δεν αποτελεί ή δεν περιλαμβάνει αξιολόγηση εκ μέρους της Επιτροπής των προμνημονευθεισών εργασιών, όπως αυτή αναφέρεται στην αίτησή της για πρόσβαση, αν και παραδέχεται ότι δεν δύναται να προσκομίσει περαιτέρω αποδείξεις προς ενίσχυση του ισχυρισμού της ότι η εσωτερική αυτή αξιολόγηση υπάρχει.
- 48 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι το επίμαχο έγγραφο, καταρτισθέν για λογαριασμό της Επιτροπής και αποτελούν έγγραφο ευρισκόμενο στην κατοχή της, περιλαμβάνει αξιολόγηση εργασιών διεθνών επιστημονικών ερευνών, στις οποίες παραπέμπουν πολλές υποσημειώσεις. Η αξιολόγηση αυτή αφορά, ιδίως, το ζήτημα της ανώτατης περιεκτικότητας πίσσας και νικοτίνης στο τσιγάρο καθώς και της χρησιμοποίησης των όρων «light» και «mild» για τον χαρακτηρισμό ορισμένων τσιγάρων και της επιδράσεως των όρων αυτών στην κατανάλωση καπνού.
- 49 Υπό τις συνθήκες αυτές και ελλείψει λυσιτελών και αλληλοσυμπληρούμενων ενδείξεων που επιτρέπουν να συναχθεί το συμπέρασμα ότι υπάρχει άλλο έγγραφο περιλαμβάνον γραπτή αξιολόγηση εκ μέρους της Επιτροπής των εργασιών διεθνών

επιστημονικών ερευνών (βλ., υπό την έννοια αυτή, την προπαρατεθείσα απόφαση JT's Corporation κατά Επιτροπής, σκέψη 58), το Πρωτοδικείο εκτιμά ότι η αίτηση για πρόσβαση της προσφεύγουσας έγινε δεκτή ως προς το σημείο αυτό. Κατά συνέπεια, η προσφυγή πρέπει να θεωρηθεί ως άνευ αντικειμένου κατά το μέτρο που αφορά αυτήν την τελευταία κατηγορία εγγράφων.

Επί των αιτημάτων λήψεως μέτρων οργάνωσης της διαδικασίας

- 50 Το Πρωτοδικείο εκτιμά ότι δεν πρέπει να γίνει δεκτό το αίτημα λήψεως μέτρων οργάνωσης της διαδικασίας που υπέβαλε η προσφεύγουσα με επιστολή της 5ης Φεβρουαρίου 2002, δεδομένου ότι το εν λόγω αίτημα, όπως υποβλήθηκε, στερείται σημασίας για την επίλυση της διαφοράς (βλ., κατ' αναλογία, την απόφαση του Πρωτοδικείου της 22ας Φεβρουαρίου 2000, T-138/98, ACAV κ.λπ. κατά Συμβουλίου, T-138/98, Συλλογή 2000, σ. II-341, σκέψη 72).
- 51 Όσον αφορά το αίτημα της 6ης Ιουνίου 2002, πρέπει να τονιστεί ότι με αυτό η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο να λάβει υπόψη νέα πραγματικά περιστατικά που έλαβαν χώρα μετά την υποβολή της αιτήσεως για πρόσβαση σε έγγραφα που απηύθυνε στην Επιτροπή στις 22 Απριλίου 2002 και της απαντήσεως του κοινοτικού οργάνου με έγγραφο της 6ης Ιουνίου 2002.
- 52 Υπό τις περιστάσεις αυτές, το αίτημα της προσφεύγουσας πρέπει να ερμηνευθεί ως τείνον, στην πραγματικότητα, στην επανάληψη της προφορικής διαδικασίας προκειμένου να ληφθούν υπόψη τα νέα πραγματικά περιστατικά που επικαλείται η Ιταλία.
- 53 Συναφώς, κατά τη νομολογία, το Πρωτοδικείο υποχρεούται να δεχθεί ένα τέτοιο αίτημα μόνον όταν ο ενδιαφερόμενος διάδικος στηρίζεται σε πραγματικά περιστατικά που θα μπορούσαν να ασκήσουν κρίσιμη επιρροή στην επίλυση της διαφοράς και τα οποία δεν μπορούσε να προβάλει πριν από το πέρας της προφορικής διαδικασίας (απόφαση του Δικαστηρίου της 8ης Ιουλίου 1999, C-200/92 P, ICI κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. I-4399, σκέψεις 60 και 61).

- 54 Τα νέα πραγματικά περιστατικά που επικαλείται η προσφεύγουσα καλύπτουν δύο, κατά τους ισχυρισμούς της, αντιφάσεις μεταξύ των δηλώσεων του εκπροσώπου της Επιτροπής κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 5ης Μαρτίου 2002 και των απαντήσεων του κοινοτικού οργάνου στην από 22 Απριλίου 2002 αίτησή της για πρόσβαση και αφορούν, η πρώτη, την ημερομηνία κατά την οποία καταρτίστηκε το κοινοποιηθέν αμέσως προ της ενάρξεως της προμνημονευθείσας συζητήσεως έγγραφο και, η άλλη, τον παραλήπτη του εν λόγω εγγράφου.
- 55 Συγκεκριμένα, αντίθετα προς τις δηλώσεις του εκπροσώπου της Επιτροπής το επίμαχο έγγραφο, αφενός, δεν καταρτίστηκε μετά το 1998, καθόσον παραδόθηκε από τον συντάκτη του στην Επιτροπή το φθινόπωρο του 1998 και, αφετέρου, δεν διαβιβάστηκε στο γραφείο του επιφορτισμένου με την υγεία και την προστασία των καταναλωτών επιτρόπου, αλλά μόνον στις υπηρεσίες της Επιτροπής.
- 56 Η προσφεύγουσα συνάγει από τα ανωτέρω ότι, έως τη συνεδρίαση της 5ης Μαρτίου 2002, η Επιτροπή αγνοούσε το επίμαχο έγγραφο, ότι αυτό δεν εμπίπτει στην κατηγορία των εγγράφων που αφορούσε η αρχική αίτησή της για πρόσβαση της 6ης Ιουνίου 2000 υπό τον χαρακτηρισμό εσωτερικά πρακτικά ελέγχου των εργασιών των διεθνών επιστημονικών ερευνών για την κατανάλωση καπνού, στα οποία στηρίχθηκε η πρόταση οδηγίας COM (1999) 594 τελικό και ότι δεν μπορεί να αναγνωρισθεί ως τέτοιο από το Πρωτοδικείο με την απόφασή του.
- 57 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι κανένα από τα πραγματικά αυτά περιστατικά δεν μπορεί να ασκήσει αποφασιστική επιρροή στην επίλυση της διαφοράς κατά την έννοια της προπαρατεθείσας νομολογίας.
- 58 Η αντίφαση όσον αφορά την ημερομηνία καταρτίσεως και διαβιβάσεως στην Επιτροπή του επίμαχου εγγράφου είναι παντελώς αλυσιτελής, καθόσον όποια ημερομηνία και αν γίνει δεκτή, φθινόπωρο 1998 ή μετά το 1998, το έγγραφο είναι προγενέστερο της προτάσεως οδηγίας της 7ης Ιανουαρίου 2000, που αποτελεί το μοναδικό κρίσιμο χρονικό σημείο σε σχέση με την προβληματική του χαρακτηρισμού του επίμαχου εγγράφου και με το αντικείμενο της αιτήσεως για πρόσβαση στα έγγραφα της προσφεύγουσας, όπως υπενθυμίστηκε στην ανωτέρω σκέψη 3, επί της οποίας και μόνο καλείται να αποφανθεί το Πρωτοδικείο στο πλαίσιο της παρούσας διαφοράς.

- 59 Η αντίφαση όσον αφορά τον παραλήπτη του εγγράφου αυτού στερείται επίσης παντελώς ενδιαφέροντος, καθόσον παραμένει βέβαιο ότι το επίμαχο έγγραφο, καταρτισθέν για λογαριασμό της Επιτροπής, διαβιβάστηκε πράγματι σ' αυτή και αποτελεί έγγραφο που βρισκείται στην κατοχή του κοινοτικού αυτού οργάνου.
- 60 Όσον αφορά τα προμνημονευθέντα στη σκέψη 56 συμπεράσματα της προσφεύγουσας, δεν περιλαμβάνουν κανένα πραγματικά νέο πραγματικό περιστατικό και αποτελούν εκτίμηση της προσφεύγουσας, διευκρινιζομένου ότι εναπόκειται αποκλειστικώς στο Πρωτοδικείο να προβεί στον ορθό χαρακτηρισμό του επίμαχου εγγράφου.
- 61 Συνεπώς, πρέπει να απορριφθεί το αίτημα επαναλήψεως της προφορικής διαδικασίας που υπέβαλε η προσφεύγουσα στις 6 Ιουνίου 2002.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 62 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Εντούτοις, κατά την παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου, το Πρωτοδικείο μπορεί να καταδικάσει ακόμα και τον νικήσαντα διάδικο στην καταβολή των εξόδων στα οποία αναγκάστηκε να υποβληθεί ο αντίδικος και τα οποία κρίνει ότι προκλήθηκαν χωρίς εύλογη αιτία ή κακοβούλως. Επιπλέον, το άρθρο 87, παράγραφος 6, ορίζει ότι, σε περίπτωση καταργήσεως της δίκης, το Πρωτοδικείο κανονίζει τα έξοδα κατά την κρίση του.
- 63 Όπως το Πρωτοδικείο διαπίστωσε ανωτέρω, αν και η προσφυγή κατέστη άνευ αντικειμένου όσον αφορά τα σχετικά με τις εργασίες διεθνών επιστημονικών ερευνών έγγραφα που έλαβε υπόψη η Επιτροπή και τη γραπτή αξιολόγηση των εν λόγω εργασιών εκ μέρους της Επιτροπής, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη στο μέτρο που αφορά την κατηγορία εγγράφων που περιλαμβάνει τα πρακτικά των συνεδριάσεων

της επιτροπής των εμπειρογνομόνων σε θέματα καρκίνου περί αξιολογήσεως των εργασιών διεθνών επιστημονικών ερευνών.

- 64 Με τις από 21 Ιανουαρίου 2002 παρατηρήσεις της, η Επιτροπή αναφέρει ρητώς ότι τα διαβιβασθέντα στην προσφεύγουσα στις 24 Οκτωβρίου 2001 πρακτικά της επιτροπής εμπειρογνομόνων σε θέματα καρκίνου έπρεπε να είχαν διαβιβαστεί στην προσφεύγουσα όταν αυτή υπέβαλε την πρώτη αίτηση και αναγνωρίζει ότι η προσφεύγουσα, για την άσκηση της προσφυγής της, υποβλήθηκε σε έξοδα που υπό κανονικές συνθήκες δεν ήταν αναγκαία. Έτσι, η Επιτροπή παραδέχεται ότι με τη συμπεριφορά της συνέβαλε στη γένεση της διαφοράς και προκάλεσε στην προσφεύγουσα άσκοπα έξοδα.
- 65 Το Πρωτοδικείο παρατηρεί επίσης ότι η Επιτροπή, μόνο μετά την διάταξη περί κλητεύσεως μαρτύρων και την έγγραφη μαρτυρία ενός εξ αυτών, βρήκε και κοινοποίησε στην προσφεύγουσα, την προτεραία της συνεδριάσεως κατά την οποία θα γινόταν η εξέταση των μαρτύρων, τα κρίσιμα πρακτικά της επιτροπής εμπειρογνομόνων σε θέματα καρκίνου. Επιπλέον, 21 περίπου μήνες μετά την αρχική αίτηση για πρόσβαση και ενώ κατ' επανάληψη αρνήθηκε την ύπαρξή του, η Επιτροπή βρήκε ακόμη ένα έγγραφο που κοινοποίησε στην προσφεύγουσα λίγα μόνο λεπτά πριν από την έναρξη της συνεδριάσεως της 5ης Μαρτίου 2002.
- 66 Λαμβανομένης υπόψη της ιδιαίτερας λυπηρής συμπεριφοράς της Επιτροπής στο πλαίσιο της παρούσας υποθέσεως, η Επιτροπή θα πρέπει να φέρει, πλην των δικών της δικαστικών εξόδων, τα δικαστικά έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η προσφεύγουσα, με την εξαίρεση των εξόδων που αφορούν το αίτημα επαναλήψεως της προφορικής διαδικασίας λόγω του άκαιρου χαρακτήρα του.
- 67 Υπό τις συνθήκες αυτές, η Επιτροπή θα πρέπει επίσης να επιστρέψει στο Πρωτοδικείο τα προκαταβληθέντα από το ταμείο του ποσά για την κλήτευση των αυτεπαγγέλτως κλητευθέντων μαρτύρων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (πρώτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την προσφυγή στο μέτρο που αφορά την κατηγορία εγγράφων που περιλαμβάνει τα πρακτικά των συνεδριάσεων της επιτροπής εμπειρογνομόνων σε θέματα καρκίνου περί αξιολογήσεως των ερευνών διεθνών επιστημονικών εργασιών.**

- 2) Καταργείται η δίκη κατά τα λοιπά.**

- 3) Η Επιτροπή φέρει, επί πλέον των δικών της δικαστικών εξόδων, τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η προσφεύγουσα, με την εξαίρεση των εξόδων που αφορούν το αίτημα επαναλήψεως της προφορικής διαδικασίας. Η Επιτροπή φέρει επίσης τα έξοδα της κλητεύσεως μαρτύρων.**

Vesterdorf

Βηλαράς

Forwood

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 25 Ιουνίου 2002.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

H. Jung

B. Vesterdorf